

Onderzoeksverantwoording Leaflet Kerncijfers Zeeland 2024

In deze onderzoeksverantwoording zijn de verschillende gebruikte berekeningen, bronnen en definities beschreven voor de onderdelen van de Leaflet Kerncijfers Zeeland 2024.

Overnachtingen en accommodatieaanbod

Aantal overnachtingen per gemeente

Het CBS meet het aantal overnachtingen van Nederlandse en buitenlandse gasten bij toeristische accommodaties. Dit wordt geregistreerd in de [Statistiek Logiesaccommodaties](#). Bij deze meting hanteert het CBS een methodiek waarbij een deel van het verblijfstoerisme buiten beeld blijft, denk hierbij aan kleine (vaak particuliere) logiesaanbieders, vaste gasten (mensen met een eigen vakantieverblijf zoals een stacaravan of tweede woning), watersport en cruisevaart. Om een completer beeld te geven heeft HZ Kenniscentrum Kusttoerisme, met toestemming van de Zeeuwse gemeenten, het aantal overnachtingen in beeld gebracht aan de hand van cijfers vanuit toeristenbelasting en forensenbelasting (tweede woningen).

Voor gemeenten die geen toeristenbelasting of geen watertoeristenbelasting heffen, is het aantal overnachtingen geraamd op basis van de omvang van het aanwezige verblijfsaanbod en overnachtingscijfers in vergelijkbare gemeenten. Voor eigenaren van tweede woningen, jaar- en seizoenplaatshouders op campings, en booteigenaren met een vaste ligplaats wordt gerekend met een gemiddeld aantal overnachtingen per jaar, gebaseerd op het [onderzoek naar vaste gasten](#) in Zeeland uit 2022. Ondanks dat het CBS niet alle overnachtingen in Zeeland weergeeft, blijft het een belangrijke bron om het toerisme in Zeeland te monitoren. Zo geven de CBS-gegevens een beeld van de herkomst van gasten die naar Zeeland komen en de seizoensspreiding van overnachtingen in toeristische accommodaties. Bovendien kan met de CBS-cijfers een vergelijking met andere Nederlandse provincies gemaakt worden.

Logiesaanbod per accommodatietype/ gemeente

HZ KCKT beheert sinds enkele jaren de Database Verblijfsaanbod Zeeland. Dit is een database met het toeristische aanbod in Zeeland, variërend van hotels tot campings, van bungalowparken tot tweede woningen voor privégebruik. De database wordt regelmatig geactualiseerd. De actualisatieronde voor 2025 is afgerond in het derde kwartaal van 2025. In deze actualisatieronde is de database onder andere verrijkt met gegevens over Zeeland uit de landelijke inventarisatie van het accommodatieaanbod, uitgevoerd door de Landelijke Data Alliantie.

In de leaflet wordt gesproken over eenheden. Eenheden zijn afzonderlijk verhuurbare plekken zoals hotelkamers, kampeerplaatsen of vakantiewoningen, ongeacht het aantal personen dat erin kan overnachten. Klik [hier](#) voor de definities van de gehanteerde accommodatietypen.

Verdiepende informatie overnachtingen

Overnachtingen per maand/ naar herkomstland

Voor deze cijfers is gebruik gemaakt van de CBS Statistiek Logiesaccommodaties. Dit betreft voorlopige cijfers, geraadpleegd in oktober 2025. Deze data is exclusief kleine/particuliere logiesaanbieders, vaste gasten met een eigen vakantieverblijf, watersport en cruisevaart.

Cijfers over particuliere verhuur zijn afkomstig vanuit experimentele Eurostat-data over particuliere verhuur via online platformen.

Overnachtingen naar accommodatietype

Voor deze data is gebruik gemaakt van de overnachtingen naar accommodatietype 2024, wederom vanuit de CBS Statistiek Logiesaccommodaties. Daarnaast heeft het HZ KCKT ter verdieping een

berekening gemaakt van de overnachtingen die niet door het CBS zijn geregistreerd, *op basis van geaggregeerde data uit de toeristen- en forensenbelasting.*

Dagbezoek en vrijetijdsbesteding

Het Nederlands Vrijetijdsonderzoek ([NVTO](#)) en het Onderzoek Inkomend Dagbezoek ([OID](#)) van het NBTC worden periodiek uitgevoerd. Aangezien beiden in 2024 niet zijn uitgevoerd, is er voor dit onderdeel per vrijetijdscategorie een inschatting van de vermoedelijke ontwikkeling gemaakt in 2024. Hiervoor zijn diverse bronnen gebruikt:

- Attracties:
  - De Top 50 Dagattracties 2024 van [Ginder en Pretwerk](#);
  - Sector update horeca en recreatie van de [Rabobank](#);
- Evenementen:
  - Cijfers van de [Vereniging van Evenementen Makers en Respons](#);
- Winkelgebieden:
  - Sensormetingen in winkelstraten en winkelcentra, uitgevoerd door het [Retail Management Center](#);
  - Cijfers van het [CBS](#);
- Routegebonden recreatie:
  - Cijfers van [Staatsbosbeheer](#) en [Natuurmonumenten](#);
  - [Resono-data](#) (gebaseerd op GPS-gegevens van smartphone-apps);
- Waterrecreatie:
  - Het Watersportonderzoek 2024 van [Waterrecreatie Nederland](#);
  - [HISWA-RECRON in Bootmagazine](#);
  - Raming van overnachtingscijfers door [HZ KCKT](#)
- Bioscopen en schouwburgen:
  - Cijfers van de [Nederlandse Vereniging van Bioscopen en Filmtheaters](#), [Pathé](#) en [VSCD](#);
- Cultuur en erfgoed:
  - Cijfers van de [Museumvereniging](#) en [Erfgoed Zeeland](#);
- Horeca:
  - Cijfers van het [CBS](#);
  - Sector update horeca en recreatie van de [Rabobank](#);
  - Stand van de Leisure rapportage van [ABN AMRO](#).

De gehanteerde categorieën in dit onderdeel zijn geïnspireerd op het definitiekader van de [Database Vrijetijdsaanbod Zeeland](#).

Het aantal vrijetijdsactiviteiten en inkomende dagbezoeken is gebaseerd op het Nederlands Vrijetijdsonderzoek (NVTO) en het Onderzoek Inkomend Dagbezoek (OID). Bij vrijetijdsactiviteiten gaat het om recreatieve activiteiten buiten de eigen woning (wandelen, fietsen, uit eten gaan, etc.) met een minimale duur van één uur, inclusief eventuele reistijd, en zonder dat er wordt overnacht. Bij dagbezoek gaat het over een persoon die Zeeland voor een dag heeft bezocht en hierbij niet in Zeeland overnacht heeft. Eén dagbezoek kan dus meerdere vrijetijdsactiviteiten bevatten.

Economische waarde en werkgelegenheid

Economische waarde

Op basis van de cijfers over overnachtingen, dagbezoek en vrijetijdsactiviteiten is een doorrekening gemaakt met behulp van gemiddelde bestedingen per nacht/per bezoek. Voor verblijfsrecreatie zijn de volgende stappen doorlopen:

- Allereerst zijn, zoals in de bovengenoemde paragrafen beschreven, de aantallen toeristische overnachtingen, aantallen eenheden vaste plaatsen, aantallen overnachtingen vaste gasten,

aantallen dagbezoeken door Duitsers en Belgen en aantallen vrijetijdsactiviteiten door Nederlanders in kaart gebracht.

- Vervolgens zijn deze aantallen vermenigvuldigd met bestedingsprofielen als onderzocht in het CBS Vakantieonderzoek 2024 (dagelijkse bestedingen toeristische overnachtingen), het onderzoek Vaste Gasten in Zeeland 2022 (jaarlijkse en dagelijkse bestedingen vaste gasten), het NVTO 2022-2023 (bestedingen vrijetijdsactiviteiten Nederlanders) en het OID 2021-2022 (bestedingen dagbezoeken Duitsers en België). Indien nodig, zijn inflatiecorrecties toegepast op deze cijfers.
- Tot slot is de categorie vervoer uit de bestedingen gehaald, omdat we veronderstellen dat deze bestedingen niet bij lokale of regionale partijen terechtkomen. Hierdoor ontstaat een onderschatting van de totale bestedingen, maar omdat de omvang van deze categorie relatief klein is, blijft dit effect beperkt.
- In de Leaflet Kerncijfers Zeeland 2023 waren bestedingen aan de categorie overig niet meegenomen in de economische waarde, maar in de editie van 2024 is deze wel opgenomen.

De berekening van de economische waarde is een raming en hier zitten kanttekeningen aan. Desondanks geeft het een goede indruk van de totale economische waarde van de sector.

Voor de economische waarde van vrijetijdsactiviteiten en dagbezoek zijn bestedingscijfers uit 2023 gebruikt, omdat het vrijetijdsonderzoek niet is herhaald in 2024. De cijfers zijn gecorrigeerd voor inflatie.

Aantal banen en fte in de gastvrijheidssector/seizoensmatigheid

Voor het aantal banen en fte in de gastvrijheidssector is gebruik gemaakt van de resultaten van de [Arbeidsmarktmonitor Gastvrijheidssector](#)/CBS Microdata (SBB), bewerking ABF Research. De peildatum is december 2024. De cijfers zijn op basis van loonbelastinggegevens per sector. Dit zijn werkelijke banen en FTE bij bedrijven in de sector.

Let wel: de bezoekers geven ook geld uit buiten de sector (denk aan detailhandel bijvoorbeeld), die werkgelegenheid zit hier nog niet bij. En ook de banen bij toeleveranciers (van hoveniers tot schoonmaak en van bouwbedrijven tot zakelijke dienstverlening) zitten niet in deze cijfers.